

Høringsinnspill til forslag til statsbudsjett for 2026 (kapitler fordelt til utdannings- og forskningskomiteen)

Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFFL) representerer frittstående skoler godkjent under privatskoleloven og fagskoleloven, og NFFL jobber spesielt for å sikre betingelsene for frittstående skoler som drives på et ikke-kommersielt grunnlag. NFFL ønsker med dette høringssvaret å komme med innspill til Kunnskapsdepartementets budsjettforslag for 2026.

Driftstilskudd til fagskoler (Post 60 Driftstilskudd til fagskoler)

Det er positivt at regjeringa foreslår å bevilge 41,4 mill. kroner til 900 nye studieplasser og at det bevilges midler til å videreføre nye studieplasser for foregående år. Samtidig er det en stor svakhet at det ikke er foreslått noen økning i grunnbevilgningene for fagskolene. Fagskolene opplever i dag å være underfinansiert, og skolene som drives på et ikke-kommersielt grunnlag er avhengig av en tilstrekkelig god finansieringsordning for å dekke faktiske kostnader. Det er behov for å sette i gang et utredningsarbeid for å dokumentere de faktiske kostnadene ved å drive en fagskole. En slik utredning må omfatte for eksempel kvalitetskrav og bemanningskrav fagskolene skal møte, husleie eller kostnader til egne bygg og ellers ordinær drift som administrasjon, renhold, strøm og digitale ressurser. Det må også utredes hva som er de faktiske kostnadene for ulike studietilbud. En slik utredning må være utgangspunkt for en kraftig oppjustering av grunnfinansiering av fagskolene.

Driftstilskudd til NOKUT (Programkategori 07.60 Høyere utdanning og forskning)

Regjeringa foreslår å øke driftstilskuddet til NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanninga) med 15 mill. kroner. Dette skal gå til arbeid med tilsyn og akkreditering av høyere yrkesfaglig utdanning. Dessverre har det over flere år vært utfordringer med at NOKUT ikke har hatt tilstrekkelige ressurser til å opprettholde en forsvarlig behandlingstid for akkrediteringssøknader. Denne situasjonen har blitt en flaskehals for utviklingen av fagskolesektoren og gjør det også vanskelig for fagskolene å raskt utvikle nye tilbud for å møte behov i arbeidslivet. Det er viktig at NOKUT nå får tilført ressurser

som faktisk vil bidra til at NOKUT kan følge normal behandlingstid i tida framover hvor fagskolesektoren skal utvikles ytterligere.

Utviklingsmidler (Post 61 Utviklingsmidler for høyere yrkesfaglig utdanning)

Kunnskapsdepartementet foreslår å bevilge 78,3 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 2,4 mill. kroner fra 2025. Det er overraskende at bevilgningen er foreslått redusert samtidig som den nylige vedtatte stortingsmeldingen for fagskolene legger opp til store ambisjoner om utvikling av sektoren. Når fagskolesektoren skal utvikles på mange områder, vil det også være behov en videre økning i utviklingsmidlene.

Kunnskapsdepartementet skriver i budsjettforslaget at HK-dir skal prioritere fagskoler med fagområdeakkreditering og fagskoler med maritime fag ved tildeling av utviklingsmidler. Når det kommer til utvikling av utdanninger, skal helse- og velferdsfag og tekniske fag særlig prioriteres.

NFFL mener at føringene om å prioritere skoler med fagområdeakkreditering er svært beklagelig og at retningslinjene for tildeling av utviklingsmidler fra 2023 bør endres slik at disse ikke legger opp til en prioritering av skoler med fagområdeakkreditering. NFFL forstår at myndighetene vil gi fagskoler insentiver til å søke om en fagområdeakkreditering. Det er ressursbesparende for både forvaltningen og de enkelte skolene at mange skoler oppnår fagområdeakkreditering eller institusjonsakkreditering. Flesteparten av fagskolene vil antagelig de kommende årene oppnå en fagområdeakkreditering eller en institusjonsakkreditering, og dette vil frigjøre ressurser for Nokut slik at de også kan ha kapasitet til å behandle en mindre søknadsbunke om studietilbud ved de små fagskolene. NFFL ser derfor ikke behovet for å gi skolene ytterligere insentiver til å søke fagområdeakkreditering ved å også prioritere disse skolene ved tildeling av utviklingsmidler. En slik prioritering rammer små og mer spesialiserte fag og skoler hardt. Disse fagene og skolene er en viktig del av mangfoldet i fagskolesektoren og dekker viktige kompetansebehov. Disse må ikke fratas utviklingsmuligheter kun fordi de er små og ikke ser det hensiktsmessig eller vil ha mulighet til å få en fagområdeakkreditering eller institusjonsakkreditering.

Driftstilskudd til kap.6A-skolene (Post 72 Diverse skoler som gir yrkesrettet opplæring)

Også i årets budsjettforslag omtaler Kunnskapsdepartementet prosessen som er satt i gang for å utrede alternative lovtilknytninger for å skape mer forutsigbarhet for skolene som reguleres under kap.6A i privatskoleloven. NFFL representerer fire kunstskoler og Norsk Yrkesdykkerskole som er godkjent under dette kapittelet.

Kunnskapsdepartementet beskriver i budsjettforslaget et utredningsarbeid som foregår i dialog med skolene og organisasjonene til tross for at det ikke har vært noen aktiv dialog mellom departementet og skolene det siste året. Sist gang skolene hørte fra departementet i denne saken var 28. juni 2024 da departementet ba skolene sende inn skriftlige innspill innen 1. oktober 2024. Etter disse innspillene ble sendt, har det ikke

vært noen tilbakemelding fra departementet. Kunnskapsministeren har på spørsmål fra tidligere stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand svart at skolene vil bli involvert ved videre utvikling i prosessen og NFFL har på vegne av våre medlemsskoler etterlyst framdrift i saken.

Kap.6A-skolene ble satt i en svært krevende situasjon da de på kort varsel fikk et kraftig kutt i driftstilskuddet i 2023. Hovedbegrunnelsen for kuttet var at regjeringen ønsket å flytte ressurser fra privat til offentlig skole. 6A-skolene utgjør imidlertid et skoletilbud som ikke eksisterer i det offentlige. NFFL har i flere skriftlige innspill redegjort for disse skolene som viktige utdanningsinstitusjoner. Utredningen departementet har satt i gang kom som en konsekvens av situasjonen som skolene var satt i ved kuttet i driftstilskudd i 2023. Etter tre år er det svært beklagelig at departementet fortsatt ikke kan vise til noen framdrift av betydning i denne saken.

Kapitaltilskudd til privatskoler (Post 82 Kapitaltilskudd til privatskoler, kapital- og husleietilskudd)

Det er positivt at det er foreslått en indeksregulering av tilskuddet. Svakheten ved denne bevilgningen er at summen i utgangspunktet er langt fra å utgjøre en reell dekning av kostnader til husleie og bygg og at skolene godkjent under privatskolelovens kap. 6A ikke mottar tilskuddet.

Toppidrett (Post 79 Toppidrett)

Det er beklagelig at det i forslaget til statsbudsjett ikke legges opp til en regelfesting av tilskuddet, og at det fortsatt er slik at skoler som er godkjent av Olympiatoppen, ikke automatisk også får tildelt toppidrettstilskudd. Dette bidrar til en svært urettferdig fordeling av tilskuddet. Vi ber om at Stortinget følger opp dette.

Kulturarvskolene (Post 83 Særtilskudd til Møbelsnekkerskolen, Plusskolen og Hjerleid Handverksskole)

I budsjettforslaget legges det opp til at tilskuddet økes til 5,4 mill. Det er veldig positivt at tilskuddet til de tre kulturarvskolene justeres opp, men NFFL vil påpeke at det er behov for en økning i tilskuddet ut over prisjustering for at dette skal dekke merkostnaden ved å opprettholde undervisning og høy kvalitet i små tradisjonshåndverksfag i årene som kommer.